

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Propria sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

quæ repugnant dixi Controv. 7. punct. 2. citato, & latius dicam in Metaph. Punct. 4. Controv. 10. Omitto alia argumenta, quæ in hanc sententiam adducit ipse Ripal. sect. 9. quorum solutiones expendere non vacat.

S. II.

Propria sententia.

12 Longum sanè esset omnium sententias impugnare, quapropter ad propriam accingor, inter quam explicandum obiter insinuabo, quid alij etiam à quibus dissentimus, sentiant, quos doctè, & solidè impugnant nostri. Lege si placet Soar, Vasquez, Ripal. locis citatis, Ruisium de voluntate Dei disp. 1. num. 7. & disp. 46. num. 15. & Alarcon tract. 1. de vis. disp. 2. cap. 11. & apud quos innumeros alios reperies.

13 Affirmo potentiam obediẽtalem esse intrinsecam entitatem, quæ potest elevari ad effectum, ita ut in intellectu ratio potentia obediẽtialis, neque inadæquate distinguitur ab ipso intellectu, qui per suammet entitatem intrinsecam est virtus, seu potentia inadæquata ad visionem intuitivam Dei, talis tamen conditionis, ut non possit reduci ad actum ex defectu aliis principij quovis illud coniungatur intellectui, quod cum supernaturale esse debeat non potest naturaliter coniungi, & ita neque virtus illa inadæquata intellectus potest naturaliter reduci ad actum: ita tenent uterque Societatis Magister, Vasq. & Soar locis citatis puncto 3. quos sequuntur P. Didac. Ruiz. Arrub. Gran. Albert. uterque Hurtadus, Salmant. & Complut. alique quàm plurimi doctores. Neque in hac re dissentiant P. Soar & P. Vasquez, ut falso nonnulli existimavit, uterque enim concedet virtutem obediẽtalem esse intrinsecam rei, quæ illa gaudet, dissentiant tamen ex eo quod Soar hanc virtutem obediẽtalem omnibus entitatibus impertitur, & ad omnes effectus accommodat, Vasquez vero tantum certis entitatibus ad certos effectus, & non alios producendos, virtutem hanc lagitur, quod bene notavit P. Alarc. supra n. 42. & dubitavit nemo. Eadem tantum est dissensio inter utrumque Hurtadum, aliosque quàm plurimos, quorum aliqui sententiam Soarij propugnant, alij opinionem Vasquez amplectuntur, omnes tamen vno ore fatentur potentiam obediẽtalem esse intrinsecam, & identificatam cum entitatibus, in quibus reperitur. Conclusionem probò ex his quæ statuebam punct. 7. Entitas quæ dicitur potentia obediẽtialis ut distincta ab omni alia, verbij gratia, intellectus ut distinctus à lumine gloriæ influit in visionem intuitivam Dei, & per suam entitatem tangit causalitatem, siue distinctam, siue identificatam, per quam producit visio: ergo per suam entitatem ut distinctam à lumine gloriæ habet potentiam non quæ possit reduci ad actum naturaliter: ergo non naturalem: ergo obediẽtalem. Confirmatur: æquè essentialiter dependet visio intuitiva Dei à meo intellectu tanquam à principio efficiente, quo non influente fieri repugnat: & qualibet alia naturalis cognitio: ergo visio intuitiva Dei dependet tanquam à principio effectivo ab intellectu, non tanquam à principio adæquato, & naturali: ergo tanquam à principio inadæquato & obediẽtiali: ergo intellectus est principium inadæquatum, & obediẽtiale visionis. Dices esse principium inadæquatum, non tamen per suam entitatem. Contrà: nihil superadditum dat intellectui actiuitas extrinseca, quam ipse non habeat, sed adiuvat ut faciat id quod non posset facere: quia tantum habebat actiuitatem intrinsecam obediẽtalem: sed intellectus etiam producat visionem supernaturalem Dei adiutus lumine gloriæ illam producit per propriam actiuitatem: ergo per propriam actiuitatem, quam habet à se & non ab alio, quia antequam illi adiungatur lumen gloriæ ut adiuvet intellectum ad visionem, debet supponi intellectus cum actiuitate inchoatâ, & inadæquata ad videndum, aliàs æquè posset lumen gloriæ adiuvare lapidem & intellectum ad producendam visionem, & ad videndum Deum.

14 Dico secundò. Potentia obediẽtialis semper indiget, ut reducatur ad actum concursu indebito, aliàs esset naturalis, & potentia, quæ simpliciter est obediẽtialis respectu substantiæ effectus, semper connotat aliud principium indebitum, quod necessariò debet esse principium supernaturale, si effectus producendus sit supernaturalis, & potentia obediẽtialis. Hoc sibi volunt multi, qui dicunt

potentiam obediẽtalem rei naturalis ad producendum effectum supernaturalem dicere intellectum connotantem lumen gloriæ, aliudve principium supernaturale. Ratio est: omnis potentia inadæquata connotat aliud principium, quo indiget ad effectum producendum, non tanquam sibi debitum, sed tanquam aliud sine quo effectum ad quem non habet virtutem adæquatam, producere non poterit: sed omnis potentia obediẽtialis ad substantiam effectus, præcipuè naturalis ad effectum supernaturalem non potest efficere effectum sine alio principio indebito: ergo illud connotat non tanquam debitum, sed tanquam aliud, sine quo non potest producere effectum. Duo ergo connotat obediẽtialis potentia, effectum indebitum, commune enim est omnipotentia connotare effectum, & proprium potentia obediẽtialis, hunc effectum ab illa connotatum illi esse indebitum, connotat etiam principium similiter illi indebitum, si sit potentia obediẽtialis ad substantiam effectus, quia de ratione talis potentia est esse principium inadæquatum, & omne principium inadæquatum connotat aliud principium inadæquatum, per quod compleatur. Quod si principium inadæquatum obediẽtiale sit, necessariò alterum principium connotatum erit indebitum, in hoc enim differt potentia obediẽtialis à naturali, quod huic debetur alterum principium, & non illi. Quod si potentia tantum sit obediẽtialis respectu modi, quo effectus producit, non connotat alterum principium indebitum sed concursum generale secundum substantiam datum cum non debetur, per eandem enim actionem ignis ager supernaturaliter in distans, quæ ageret naturaliter in idem passum propinquum. Neque ratione harum connotationum addit potentia obediẽtialis supra entitatem aliquid distinctum formaliter pertinens ad constitutum potentia obediẽtialis, quia in intellectu, qui est principium partiæ intellectus naturalis, & supernaturalis non distinguitur realiter connotatio ad effectum, & ad alterum principium, quia termini connotati non pertinent ad constitutum intellectus illos connotantis, sed tantum ab illo respiciuntur unus tanquam effectus, & alter tanquam principium, quod cum altero constituit vnum principium adæquatum, sicut de conceptu partis est ordo, seu respectus ad alteram partem, non tamen una pars pertinet ad rationem formalem constitutum alterius & de conceptu causæ est ordo ad effectum, non tamen effectus est ratio constitutiva causæ, neque refert extrema non esse connexa ut hinc ordinem habeant, quia in omnium opinione etiam si lumen gloriæ indebitum sit intellectui, habet hic innatam virtutem ad videndum adiutus lumine gloriæ, quam non habet lapis, ac proinde maiorem aliquem ordinem habet intellectus ad lumen gloriæ, & ad visionem beatam, quàm lapis.

Dico tertio. Potentia obediẽtialis ad substantiam effectus eleuatur per alterum principium, quod illi adiungitur ad effectum producendum, siue sit creatum, & illi intrinsecè inhærens, sicut lumen gloriæ intellectui, quod illum constituit potens simpliciter adæquate, & proximè videre Deum, siue specialis modus, quo applicatur per decretum Dei ad concurrendum speciali concursu cum potentia obediẽtiali, non solum per modum causæ primæ, sed quasi speciale principium effectus, quæ ratione eleuatur voluntas, quando absque villo habitu Deo supplente vices huius producit actus supernaturales, eademque ratione eleuaretur aqua ad producendam gratiam, si de facto ad hunc effectum eleuaretur. Neque huic conclusioni quatenus asserit intellectum eleuari per lumen gloriæ, quod est qualitas illi superaddita refragatur Vasquez 1. & 3. p. & Soar 3. locis citatis, ut putavit doctus quidam: numquam enim negant hi Doctores, potentiam obediẽtalem posse eleuari per qualitatem superadditam, sed asserunt potentiam obediẽtalem non consistere in qualitate superaddita, & hanc esse horum Doctorum mentem est luce clarius, millies utrumque legi de hac re in locis citatis, & ubique de hac materia disputant, & nihil clarius apud hos Doctores, in quibus nihil non clarissimum reperio. Totus enim est Vasq. ut probet non posse entitatem aliàs in se non habentem virtutem, constitui potentem per qualitatem superadditam, numquam tamen negat, rem habentem virtutem obediẽtalem intrinsecam secum identificatam, posse eleuari per qualitatem superadditam, imò inter Scholasticos nihil

nihil communius est, quam intellectum eleuari per lumen gloriæ ad videndum. Itaque pro hac conclusione refero plures, quos citat Ripald. disp. 41. sect. 3. cui etiam fauent quatenus asserunt potentiam posse eleuari per specialem modum, quo applicatur omnipotentia ad concurrendum cum potentia obedienciali speciali concursu distincto, quoad substantiam à concursu causæ primæ, plerique ex Doctoribus, quos refert Ripald. expressè P. Vázquez 1. p. tom. 1. disp. 45. cap. 2. P. Soar. lib. 2. de attributis negati-
 nis cap. 16. num. 5. P. Mol. 1. p. q. 12. art. 5. disp. 1. §. con-
 traria tamen sententia. Valent. ibid. punct. 3. §. nec tamen ne-
 gandum est, P. Arrub. 1. p. tom. 1. disp. 20. cap. 5. Salas 1. 2.
 tom. 1. quest. 3. tract. 2. disp. 5. sect. 4. Her. tract. 4. disp.
 67. cap. 2. Vbi hi Doctores supponunt primam par-
 tem conclusionis, videlicet intellectum eleuari lumine
 gloriæ, & inquirunt an possit eleuari auxilio extrinseco
 Dei, videlicet omnipotentia concurrente loco hominis,
 alijsue habitus supernaturalis ad quemlibet actum super-
 naturalem. In hanc sententiam interpretor eminentissi-
 mum, & venerabilissimum nostrum Card. Bellarm. tom. 2.
 lib. 2. de effectibus Sacramentorum cap. 11. §. tertio igitur,
 & P. Val. tom. 4. disp. 3. puncto 1. §. est igitur, §. verior igitur,
 & puncto 2. §. hæc sententia, asserentes potentias obe-
 dientiales eleuari per modum quemdam, quem Deus im-
 primit creaturæ, quæ per potentiam obediencialem con-
 currit, qui modus in horum Doctorum sententia intelli-
 gendus de auxilio extrinseco, seu decreto speciali Dei,
 quo Deus decernit concurrere cum creaturis, Verbi gra-
 tia: cum aqua in sacramento Baptismi ad producendam
 gratiam, quia per illud decretum determinat aquam ad
 efficiendam gratiā, ad quam ipsa non valebat se determi-
 nare, causa verò quæ aliam determinat determinat mo-
 uere dicitur. Sunt alij Thomistæ asserentes potentiam
 obediencialem eleuari per motionem quamdam virtu-
 sam, de qua plura dicunt, quæ non possunt intelligi de hoc
 speciali decreto concurrendi, neque paucis explicari, illos
 non parè, & satis solidè impugnant nostri, præcipue Soar.
 Valentia, Alarc. & Ripald. locis citatis.

16 Conclusiōem probare: eleuare potentiam nihil aliud est,
 quam constituere potentiam proximè in actu primo po-
 tentem elicere actus supernaturales, alijsue effectus, quos
 potentia ex se non poterat efficere ex defectu virtutis adæ-
 quatæ ad illos efficiendos: ergo per illud eleuatur virtus
 obediencialis, per quod constituitur in ordine ad effectus,
 respectu quorum obediencialis potentia dicitur eodem
 modo disposita, ac est ad alios effectus, quos naturaliter
 producit: sed per lumen gloriæ eodem modo est intelle-
 ctus in ordine ad visionem inrituiam Dei, ac mea potentia
 visua, per speciem coloris ad colorem videndum: ergo per
 lumen gloriæ eleuatur, quia posita lumine gloriæ in intel-
 lectu, debitus est concursus ad visionem Dei eodem modo
 ac est debitus concursus ad visionem albi posita specie al-
 bedinis in potentia visua: ergo per illud lumen gloriæ
 eleuatur intellectus ad visionem supernaturalem. Simili-
 ter quando Deus supplet vices luminis gloriæ, id præstat
 omnipotentia applicata per decretum, quo Deus vult
 concurrere loco luminis: ergo si lumen eleuabit poten-
 tiam ad visionem, quando Deus specialiter concurrat loco
 illius, omnipotentia per illud decretum applicata poten-
 tiam eleuabit. Idem dico de aqua, quæ Deus concurreret ad
 producendam gratiam in Sacramento Baptismi, si aqua
 physicè gratiam produceret, quæ eleuaretur per decretum,
 quo Deus applicaret omnipotentiam ad talem concur-
 sum, vel omnipotentiam applicatam ex vi illius decreti
 ad concurrendum simul cum aqua. Confirmatur eadem
 conclusio. Intellectus potentia obediencialis dicitur ad
 visionem (idem dico de qualibet entitate similem poten-
 tiam habente ad quemcumque effectum) quia potest ele-
 uari ad visionem, ad quam non habet virtutem adæquatè
 proportionatam, neque potentiam adæquatè proportionari
 per aliud principium illi naturaliter coniunctum: ergo
 eleuatio potentie obediencialis debet distingui ab
 ipsa potentia obedienciali, aliàs potentia obediencialis per
 se ipsam esset eleuata ad effectum, & intellectus per se ip-
 sum diceretur eleuatus ad visionem beatam, quod est hæ-
 reticum, sed hæc eleuatio non potest consistere in ipso ef-
 fectu, quia antequam sit effectus, & actio, ex vi cuius pro-
 ducitur, debet supponi eleuatio, quia potentia eleuatur vt
 producat effectum, ad quem ipsa est improporionata, &
 vt constituitur proportionata ad illam, & antequam sit

productio debet supponi potentia ex parte actus primi
 proportionata ad illam: ergo eleuatio debet se tenere ex
 parte actus primi: aliàs debet esse indebita, & distincta à
 potentia obedienciali: ergo debet consistere in illo quod
 se tenet ex parte actus primi distinctum à potentia obe-
 dientiali, & illi indebitum: ergo respectu intellectus vi-
 dentis Deum est lumen gloriæ, quia respectu visionis Dei
 lumen gloriæ est quod se tenet ex parte actus primi, vt
 indebitum intellectui & distinctum ab illo: ergo quando in-
 tellectus visionem producit supplet Deo vices luminis
 eleuantis eodem modo, quo illas supplet, eleuat intelle-
 ctum. Dico omnipotentiam eleuare intellectum, vel aliam
 potentiam, quando supplet vices habitus iuxta sententiam
 asserentem, posse potentias naturales actus supernaturales
 elicere ex vi huius extrinseci auxilij, de cuius veritate non
 curo. Tantum enim assero supposita hac opinione, omni-
 potentiam esse principium formaliter eleuans potentiam:
 quod si hæc opinio falsa esset, & non possit intellectus sine
 lumine gloriæ Deum videre, semper lumen gloriæ eleua-
 bit potentiam ad visionem. Idem dico de quocumque alio
 habitu supernaturali respectu suorum habituum.

Vnum in hac re nota, numquam esse potentiam adæ-
 quatè eleuatam, etiam si habeat aliquod principium
 indebitum quovisque habeat omnia illa requisita ad actum,
 quibus positis reliqua omnia naturaliter illi possent con-
 iungi. Rem explico: indiget potentia obediencialis, quam
 habet voluntas ad amandum Deum amore supernaturali,
 habitu charitatis, & cogitatione supernaturali: etiam si ha-
 beat habitum charitatis non est adæquatè eleuata, si non
 habeat cogitationem supernaturalem inclinante ad
 amorem Dei, quia adhuc deficit voluntati ad illum amo-
 rem eliciendum quoddam principium, sine quo non
 potest amare Deum, quod non potest naturaliter acquirere,
 neque illi debitus est. Si tamen voluntas habeat ha-
 bitum supernaturalem, & cogitationem supernaturalem
 ad actum, etiam si non intelligatur omnipotentia applicata
 ad præstandum concursum generalem causæ primæ, po-
 tentia intelligitur adæquatè eleuata, quia hic concursus
 generalis causæ primæ debetur potentie volitive pro sua
 libertate supposito habitu, & cogitatione supernaturali
 inclinante ad actum. Si dicas etiam supposito habitu de-
 beri voluntati saltem aliquam cogitationem sufficientem
 ex vi habitus ad actum supernaturalem ad quem datur ha-
 bitus, ac proinde supposito tantum habitu voluntatem esse
 sufficienter eleuatam ad actum, quia reliqua ad illum re-
 quisita naturaliter habitum supernaturalem comitantur.
 Respondeo non esse huius loci antecedens examinare,
 quod si verum esset, rectè procedit illatio facta, id enim
 tantum ego assero, potentiam non esse eleuatam adæqua-
 tè quovisque habeat omnia requisita ad effectum, quibus
 positis, reliqua, quæ ad illum efficiendum deficiunt naturali
 sequela coniungantur.

Dico quinto & vltimò, potentiam obediencialem quo-
 ad modum tantum effectus; verbi gratia, ignem respectu
 caloris producti in passo distanti, quem posset producere
 in eodem subiecto approximato, eleuari per decretum,
 quo Deus vult præstare concursum illum supposita distan-
 tia passi non debitus, sed per omnipotentiam applicatam
 ex vi talis decreti, quod est idem. Idem dico de eleuatio-
 ne, quæ potest eleuari ignis ad producendam formam ignis
 in materia habente dispositiones ad formam ligni, & non
 ad formam ignis, seu in materia, in qua Deus decreuerat
 conseruare formam præexistentem. In quibus casibus, id
 tantum esset supernaturale, ad quod idem concursus, qui
 cum aliis circumstantiis debitus esse possit, cum his sit in-
 debitus. Hæc conclusio eodem modo probanda est ac præ-
 cedens, quia ex vi talis decreti applicantis omnipotentiam,
 seu ex vi omnipotentie applicatæ per tale decretum, est
 ignis in actu primo ad producendum effectum, quem cum
 illis circumstantiis non posset naturaliter producere: ergo
 ex vi omnipotentie sic applicatæ eleuatur supra proprias
 vires ad producendum effectum cum his circumstantiis,
 quibus naturaliter illum producere non posset.

Ex hoc infero potentiam vt eleuatam dicere in recto
 potentiam obediencialem, & in obliquo habitum superna-
 ralem, vel aliud principium indebitum, siue intrinse-
 cum, siue extrinsecum, sicuti omnipotentiam applicatam
 modo supradicto ad effectum producendum. Verbi gra-
 tia: intellectus vt eleuatus ad visionem dicit intellectum
 vt habentem lumen gloriæ, qui sic acceptus non est idem

ac intellectus, & lumen gloriæ, quia intellectus habens lumen gloriæ tantum dicit in recto intellectum, & intellectus, & lumen gloriæ dicit utrumque in recto, ratione cuius distinctionis diuersa possunt prædicari de illis, hæc est enim vera prædicatio: *Intellectus habens lumen gloriæ est causa partialis visionis.* Et hæc est falsa: *Intellectus, & lumen gloriæ sunt causa partialis visionis.* Similiter hæc est vera prædicatio: *Intellectus, & lumen gloriæ sunt principium adequatum visionis.* (loquor de principio adequato creato) & hæc est falsa: *Intellectus habens lumen gloriæ est principium adequatum visionis.* De his dixi Controuers. 5. puncto 1. num. 6. Vbi dixi totum non distingui à partibus, & vnione simul sumptis, distingui autem à partibus virtutis simul sumptis, aliud enim est partes & vnio, aliud partes vnite. Secundum hanc doctrinam faciliè intelliges quomodo potentia obedientialis ut eleuata, verbi gratia, intellectus ut eleuatus per lumen gloriæ, non sit principium adequatum visionis, etiam si intellectus, & lumen gloriæ sint principium adequatum illius. Vide dicta de his significatis in recto, & in obliquo Controu. 5. Punct. 4. citato.

PUNCTVM IX.

Vnde agnoscenda sit causa adequatè sufficiens.

I Hic quæstioni occasionem dedit P. Vasquez 1. part. tom. 1. disput. 4. cap. 2. & 4. vbi negat præter lumen gloriæ requiri in intellectu beati aliud comprincipium ad visionem intuitiuam Dei, vel concursum alium præter generalem omnium causarum, ex eo quod visioni correspondent ex parte luminis gloriæ, & intellectus omnia prædicata quæ sunt in ipsa, visio enim habet vitalitatem, quæ intellectui tribuitur, habet supernaturalitatem, & esse circa tale obiectum, quæ correspondent luminis gloriæ. Doctrinam hanc infert Vasquez ex principio valde sibi familiari, videlicet causam adequatam esse illam, cui correspondent omnia prædicata, quæ sunt in effectu. Ne putes correspondentiam hanc inter prædicata effectus, & causæ ita esse intelligendam, ut hoc prædicatum dependeat realiter ab hac causa, & non ab alia, & illud ab illa, & non ab hac, aduertere oportet nostrum Vasquez, non asseruisse vitalitatem actus dependere ab intellectu, & non à lumine, & supernaturalitatem à lumine, & non ab intellectu, quia vitalitas, & supernaturalitas sunt in visione omnino idem, & implicat vnum ex his prædicatis dependere ab aliquo principio, à quo physice, & realiter alterum non dependeat. Quia tamen nihil vitale potest produci, nisi principium saltem inadæquatum sit vitale; neque supernaturale, quin principium actuum saltem parziale sit etiam supernaturale, ideo supernaturalitas effectus tribuitur principio partiali, quod est supernaturale, & vitalitas alij comprincipio, in quo ratio vitalis reperitur, licet effectus secundum se totum à qualibet causa partiali inadæquatè, & ab omnibus adequatè physice eodem modo dependeat. Ex quo inferitur hanc attributionem formaliter esse per rationem cum fundamento tamen in aliquo reali, videlicet non posse produci quid supernaturale à principio adequato iure naturali, neque quid vitale à principio adequato non vitali.

2 Doctrinam hanc approbat, & explicat Hurtad. disput. 9. sect. 5. quam multi ita firmiter amplectuntur ut virtutem actiuam pluribus entitatibus respectu aliarum negent ex eo præcisè, quod nullum prædicatum agnoscant in effectu, quod illis correspondeat. Existimo tamen non ita vniuersaliter esse admittendam, sunt enim plures effectus, quorum causas non possumus hac prædicatorum correspondentia metiri, quod faciliè ostendo. In causis vniuersis mater habet omnia prædicata, quæ habet filius, & nulla potest formalitas assignari in prole, quæ non reliceat in matre, & tamen iuxta communem sententiam, mater est causa inadæquata filij: ergo non est bona consequentia, omnia prædicata, quæ sunt in effectu relucere in hac causa illius: ergo hæc est causa adequata. Dices hoc prouenire ex modo speciali, quo producuntur animalia per transmissionem feminis, quæ nisi inter marem, & foeminam esse non potest. Bene est: modus, quo

producuntur animalia sufficiens est, ut causa, cui correspondent omnia prædicata, quæ sunt in effectu non sit adequata: ergo non rectè inferitur in animalibus, huic causæ correspondent omnia prædicata, quæ sunt in effectu: ergo est causa adequata. Deinde sicut ratione huiusmodi, quo animalia producuntur, deficit consequentio prædicta in hac materia, sic ratione alijs specialis modi, quo alia entitas producatur, vel ratione alijs intrinseci prædicati, quod habet effectus, poterit in alia materia deficiere. Dices hanc correspondentiam non futuram formaliter, sed eminenter. Sed hanc solutionem efficaciter ita-
tim reiciam.

Accedo ad causas æquiuocas, in quibus correspondentia formalis non reperitur, quia effectus est diuersæ rationis à causa & prædicatum specificum illius in causa non reperitur. Prædicata effectus eminenter correspondere causæ æquiuocæ, nihil aliud est, quàm eminenter contineri effectum in causa, & contineri effectum in causa, nihil aliud importat, quàm causam habere virtutem ad effectum producendum: ergo idem est formaliter prædicata effectus correspondere causæ, & causam eminenter continere effectum, & causam posse producere effectum: & si velis hæc mente præcindere, notius omnibus erit causam posse effectum producere, quia debent à posteriori cognosci ex productione, & hæc quod primò, & clarius inferri, est potentia ad ipsam, hæc enim consequentia: effectus producit à causa: ergo potest illum producere, neque rusticum latet; hæc autem, effectus producit à causa: ergo causa effectum continet eminenter, ad terminorum apprehensionem peritorem hominem desiderat, etsi his apprehensis, æquè clara sit, ac præcedens: ergo non rectè explicatur ratio causæ adequatæ per correspondentiam eminentiorem adequatam causæ ad effectum, cum non explicetur ignotum per magis notum, sed per æquè ignotum, vel ignotius. Ut rem explicem, inquiram Sol sit causa adequata auri: Si affirmes, ex eo quod illi correspondeant omnia prædicata, inquiram, ex quo capite tibi notum sit correspondere omnia prædicata? Si neges eo quod illi omnia prædicata auri non correspondeant, rogabo, unde noueris non correspondere omnia prædicata auri Soli? nullum tibi supererit fundamentum ad affirmandam, vel negandam hanc eminentiorem correspondentiam, ex quo non posses causalitatem adequatam, vel inadæquatam Soli concedere respectu auri hac exclusa prædicatorum correspondentia.

Respondere posses ex doctrina Hurtadi §. 53. tunc effectum non contineri adequatè in causa æquiuoca, etsi illo perfectiori, quando in effectu continetur ratio aliqua, vel causa indiget alio comprincipio determinatiuo, ratione cuius causa perfectior effectum non potest adequatè illum producere; tunc verò causam æquiuocam continere effectum adequatè, quando est perfectior illo, & ipsa nullo indiget determinatiuo, neque effectus ex modo, quo producit indiget dependere ab alio. Hac ratione explicatur quomodo intellectus neque anima, siue ab intellectu distincta, siue identificata cum illo non sit causa adequata visionis Dei, neque cuiusvis cognitionis creatæ etiam illa perfectior sit, quia ad producendam quamcumque cognitionem indiget anima determinatiuo alio comprincipio, & ad producendam visionem intuitiuam Dei indiget hoc determinatiuo: & insuper visio indiget alio comprincipio supernaturali, ratione cuius non potest adequatè produci ab anima naturali secundum suam substantiam. Eadè ratione explicatur, quomodo intellectus instructus lumine gloriæ, non indiget alio comprincipio ad producendam visionem, quia neque ex parte effectus est aliquod prædicatum, ratione cuius petat ab alio comprincipio dependere, neque intellectus instructus lumine gloriæ alio indiget determinatiuo, principium enim constitutum ex intellectu, & lumine, physice perfectius est visione, ex quo inferitur illi correspondere omnia prædicata visionis, & esse principium adequatum illius. Totam doctrinam admitto, sed adhuc mihi difficultas. Vnde scire poterimus, hoc principium indigere alio determinatiuo, & illud non indigere? hunc effectum habere speciale prædicatum, ratione cuius petat dependere ab alio principio, & non possit adequatè dependere ab hoc, quod perfectius est effectu producendo? Ratio aliqua assignanda est ad hæc cognoscenda, ex qua dicam ego cognosci causam adequatam, vel inadæquatam effectus.

Rem